

ANIVERSĂRI

Inscripții pentru parazitologia veterinară bucureșteană la jubileul a 80 de ani

ȘUTEU E., COZMA V.

Facultatea de Medicină Veterinară Cluj-Napoca

REZUMAT. Cu prilejul sărbătoririi a 80 de ani de ființare a catedrei de Parazitologie din Facultatea de Medicină Veterinară din București (1919-1999), în semn de omagiu și prețuire, se înscriu câteva din momentele istorice și avaturile din început până la acest sfârșit de secol. Se amintesc personalități, tradiții în cercetare și învățământ, performanțe.

Se subliniază importanța și contribuția disciplinei la înființarea și dezvoltarea învățământului de profil din celelalte facultăți de medicină veterinară, îndeosebi al celui clujean.

Aniversarea a 80 de ani de ființare a primei discipline de Parazitologie, în vechea Alma Mater, ne prilejuiește momente de reflecții și legitimă satisfacție profesională. Credem că este instructiv pentru generațiile tinere de medici veterinari, ca și pentru istoria profesiei, a cunoaște:

- momentele și faptele, realitățile și personalitățile care au precedat și impus înființarea disciplinei;
- condițiile dezvoltării și performanțele peste ani ale disciplinei de Parazitologie și Controlul alimentelor, respectiv Parazitologie și bolile parazitare;
- Rolul disciplinei la dezvoltarea și progresul parazitologiei românești și la înființarea disciplinelor de același profil din alte centre universitare.

ANTECEDENTE

Este bine cunoscut că a trecut mai bine de o jumătate de secol de la înființarea Școlii de Medicină veterinară (1861-1864 - cu regulament propriu) până la înființarea disciplinei de Parazitologie și Controlul alimentelor (1919). Neîndoielnic, unele date de parazitologie au fost predate la disciplina de Zoologie, începând cu 1885. Însă

evenimentele și situația social-economică din sectorul creșterii animalelor, la sfârșitul secolului trecut și începutul secolului al XX-lea, cu evoluția unor grave enzootii de cărceag - piroplazmoze, cu pierderi mari prin mortalitate și îmbolnăviri (mai ales la rumegătoare) ar fi putut constitui factori determinanți majori pentru înființarea acestei discipline cu cel puțin două decenii mai devreme. Decimarea efectivelor de animale din cauza epizootiilor de babesioză, durină, helmintoze, entomoze, s-a produs în toate principalele, nu doar în zonele din sud ale țării.

Situația precară din sectorul creșterii animalelor, în acea perioadă, a impulsionat specialiștii vremii să orienteze cercetările pentru stabilirea cauzelor și ocrotirea sănătății animalelor. Pe plan profesional științific efectele au fost:

- la primul Congres de medicină veterinară (1882), tema de patologie abordată s-a referit la gastroentero-nefrita babesiană;
- orientarea cercetărilor medicilor veterinari, sub îndrumarea unor personalități de renume mondial - un Babeș, Motaș, Starcovici - s-a soldat cu unele din cele mai mari descoperiri de valoare universală: agenții etiologici ai babesiozelor (*B. bovis*, 1888; *B. ovis*, 1892; ciclul evolutiv la *B. motasi*, 1902). În galeria

marilor descoperitori inscripțiile: Babeș, Motaș și Starcovici vor dăinui cu aureolarea perenă.

Aceste momente jubiliare ne prilejuiesc retrospectiva întrebare: de ce atât de tardiv?! Un fapt imperios a rămas fără răspuns.

Nevoia de a se forma specialiști parazitologi și o viziune demiurgică ar fi dus la înființarea disciplinei încă de atunci, care însă apare - mult mai tardiv - în persoana de mare vocație, pasiune și competență, prof. I. Ciurea.

ÎNFIINȚAREA ȘI EVOLUȚIA DISCIPLINEI DE PARAZITOLOGIE

Fondatorul disciplinei nu era un discipol crescut la Alma Mater, cu ascensiune didactică, ci mai degrabă un cercetător autodidact, care valorifică cu competență situația existentă într-un oraș de provincie - Piatra Neamț. Spiritul investigator, de o rară pasiune în domeniul parazitologiei, a oferit profesiei și lumii importante descoperiri, unele în premieră mondială, altele națională, asupra trematodelor la pești - *Neodiplostomum*, *Opisthorchis*, *Metorchis* etc. Răsunetul a fost pe merit, în toate meridianele globului, conferind o bază prestigioasă, de așezământ academic, unei urbe oarecare, dar de inegalabilă frumusețe turistică. Facultatea de Medicină Veterinară bucureșteană beneficia în 1918 de aportul unei personalități ilustre, deja recunoscută ca autoritate a parazitologiei mondiale. Activitatea desfășurată apoi în multiple planuri și materializată prin dezvoltarea bazei muzeistice, de preparate parazitologice, a elaborării de importante lucrări i-au prilejuit conferirea unor titluri academice și cooptarea în prestigioase societăți de profil parazitologic.

În galeria personalităților lumii, I. Ciurea va dăinui ca un Everest greu de escaladat de către viitorii parazitologi din țară.

Modernitatea și contemporaneitatea disciplinei le putem considera după cum ne sunt cunoscute din perioadele de diversificare și dezvoltare a dimensiunii practice și integrarea în cadrul învățământului clinic, realizată în cursul deceniului cinci, consolidare a colectivelor de cadre și cercetători și de inițiere și dezvoltare a activității scriitoricești de profil. Vor dăinui începând cu anul '60:

- Parazitologia clinică veterinară (1960), de Gh. Dinulescu și Al. Niculescu;
- Parazitologia veterinară (1964), de Al. Niculescu, urmate de altele de mare ținută și prestigiu.

Activitatea disciplinei pe linia perfecționării medicilor veterinari va realiza cursuri post-universitare și specializare și mai ales desfășurarea sistemului de doctoratură, din 1964, sub îndrumarea dascălului, mentorului și maestrului nostru - prof. Al. Niculescu. Generații întregi s-au bucurat de acest sprijin pentru care "hic et nunc" calde mulțumiri.

A vorbi despre activitatea complexă și prestigioasă, de peste un semicentener, a distinsului dascăl, recunoscută în țară și străinătate, depășește limitele acestui cadru. Neîndoielnic, cuvintele cuvenite și potrivite ar profila o carte.

AJUTORUL DISCIPLINELOR DIN NOILE FACULTĂȚI DE MEDICINĂ VETERINARĂ

În acest domeniu ne vom limita inscripțiile la relația București-Cluj.

Exprimăm, în numele fondatorului disciplinei de Parazitologie clujeană - regretatul dascăl prof. N. Vartic, în numele meu și al titularului actual prof. V. Cozma, calde sentimente de mulțumire și recunoștință pentru solitudinea și ajutorul dezinteresat acordat de prof. Al. Niculescu și de întreg colectivul disciplinei. În materializarea acestui sprijin amintim în aceste momente jubiliare:

- perfecționarea cadrelor didactice clujene de început, prin doctoratură la Alma Mater (3 persoane);
- oferirea de piese muzeistice și microscopice de interes didactic, necesare în activitatea de laborator; și azi se comunică studenților clujeni că *Dioctophyme*, *Diphyllobothrium*, *Echinostoma* sunt cadouri ale Bucureștiului;

- colaborarea în activitatea editorială materializată prin editarea de cursuri și manuale de profil; suita colaborărilor a vizat și activitatea de cercetare, organizarea de simpozioane și manifestări științifice, vizite de interes didactic.

În încheiere, în acest cadru sărbătoresc se poate afirma cu certitudine că înființarea și dezvoltarea disciplinei de Parazitologie și Controlul alimentelor, acum 80 de ani, reprezintă un real model, cu valoare exponențială a dezvoltării și progresului învățământului universitar și științei în domeniul parazitologiei.

Marii dascăli care au sfințit acest locaș, trecuți în sfera umbrelor, un Ciurea, Dinulescu, Lungu sau Simionescu vor rămâne inscripții în galeria marilor personalități.

Distinsului colectiv, minunaților colegi de ieri și azi care prin pricepere și pasiune, prin vocație și competență alături de maestrul nostru drag Al.Niculescu, au aureolat nenumărate generații de medici veterinari, cu gânduri de caldă admirație și prețuire le rostim un sincer: "*Vivat, crescat floreat!*".